

Китоби Дониёл — рақами яксаду панҷоҳу ҳашт

Кушодани рӯё: Фаҳмидани рӯзҳои мотам дар китоби Дониёл

Jeff Pippenger

2024-03-25

Дар соли сеюми Куруш, подшоҳи Форс, чизе бар Дониёл ошкор карда шуд, ки номаш Белтешасар хонда мешуд; ва он чиз рост буд, вале вақти муайяншуда дароз буд; ва ӯ он чизро фаҳмид, ва рӯёро дарк намуд. Дар он рӯзҳо ман, Дониёл, се ҳафтаи пурра мотамдор будам. Нони лазиз нахӯрдам, гӯшт ва шароб ба даҳонам наомад, ва тамоман худро рағбан намолидам, то он ки се ҳафтаи тамом ба анҷом расид. Ва дар рӯзи бисту чоруми моҳи аввал, вақте ки ман дар канори дарёи бузург, ки Ҳиддекел аст, будам. Дониёл 10:1–4.

Дар давоми сеюмим рӯзи рамзии боби ёздаҳуми Ваҳй, вақте ки он ду шохид дар кӯча мурдаанд, ба Белтешасар як «чизе» ошкор карда мешавад. Ӯ пештар «рӯё»-ро (mareh) фаҳмида буд, зеро дар боби нӯҳ Қабраил аллакай омада, ба ӯ фаҳмиши он рӯёро дода буд.

Бале, хангоме ки ман дар дуо сухан мерондам, ҳамон мард Қабраил, ки ӯро дар рӯё дар оғоз дида будам, бо парвози тез омада, дар вақти қурбонии шом ба ман расид. Ва ӯ маро огоҳонид, ва бо ман сухан гуфт, ва фармуд: Эй Дониёл, акнун ман баромадаам, то ба ту хирад ва фаҳм ато намоям. Дар оғози тазарруҳои ту фармон содир шуд, ва ман омадаам, то онро ба ту нишон диҳам; зеро ту бисёр маҳбуб ҳастӣ. Пас, ин амрро бифаҳм, ва дар рӯё тааммул нам. Дониёл 9:21–23.

«Марди Қабраил, ки» Дониёл «дар рӯё дар ибтидо дида буд», ба «chazon», яъне рӯёи таърихи нубуввати, ишора мекунад, ки ба Қабраил, ки рӯёи подшоҳӣро, ки дар нубуввати Китоби Муқаддас омадаанд, барои Дониёл дар боби ҳашт тафсир мекард, дахл дошт. Аммо «рӯёе», ки Дониёл мебоист он гоҳ дар боби нӯҳ ба он таваҷҷӯҳ кунад, «mareh», яъне рӯёи зоҳиршавӣ буд. Сипас Қабраил барои Дониёл тафсили таърихии нубуввати ду ҳазору сесадсоларо баён мекунад.

Боби нӯҳум дар соли аввали Дорё ба амал омад. Вақте ки Балтасар мегӯяд, ки ӯ «рӯёро фаҳмида буд», дар «соли сеюми Куруш», ӯ дар бораи рӯёи «маръех» ду сол фаҳмиш дошт. Он чи Балтасар дар «он рӯзҳо»-и мотам дарк кард, «амр» буд, яъне ҳамон вожаи ибронии «dabar», ва он тӯлонӣ буд, зеро вақти таъйиншуда ду ҳазору панҷсаду бист сол буд.

Дониёл аллакай қисме аз «чиз»-ро фаҳмида буд, зеро ӯ дар боби нӯҳум дуои Левӣён бисту шашро ба ҷо меовард, ва он дуои «чиз» аст. Нуре афзун бар «ҳафт замон» дода шуд, ки Балтешасар дар давоми бисту як рӯзи мотам онро дарк кард, ва афзоиши нур бар «ҳафт замон» дар он айёми мотам, афзоиши нурро бар «ҳафт замон» дар соли 1856 тимсол мегардонд. Миллериён низ пештар аз «ҳафт замон» огоҳ буданд, зеро онро эълон карда буданд, аммо нури иловагӣ вучуд дошт, ки мебоист онҳоро маҳз дар ҳамон нуқтаи таърихи

онҳо, ки аз чунбиши Филадельфия ба чунбиши Лоудикия мегузаштанд, имтиҳон кунад.

Рӯзҳои мотамдории Белтешасар ба таърихи нубувватӣ мутобиқат доранд, ҳангоме ки ҳаракати Филадельфия дар соли 1856 ба ҳаракати Лодикия гузашт ва сипас дар соли 1863 ба калисои адвентисти Лодикия табдил ёфт. Ҳам таърихи Белтешасар ва ҳам таърихи миллериён дар бораи афзоиши нур бар «ҳафт замон» бо гузариши ҳаракати Лодикияи фариштаи сеюм ба ҳаракати Филадельфияи саду чилу чор ҳазор мувофиқат мекунад, ва низ бо рӯзҳои мотамдорӣ, ки дар давраи таъхир аст, вақте ки бояд нури афзуда бар «ҳафт замон» ошкор мегардид.

Балташасар ҳам паёмбарро ифода мекунад ва ҳам як ҳаракатро. Дар айёми мотами ӯ, паёмбар бояд «чиз»-ро, ки Ҳақиқат аст, дарк намояд, ва пасон ҳангоме ки Микоил дар соли 2023 ду шохидро эҳё мекунад, ӯ бояд «чиз»-ро ба як ҳаракат пешниҳод намояд.

Калимаи ибронии «march» (рӯёи зоҳирии Масех), ки дар ояти якум гуфта мешавад Дониёл онро мефаҳмид, дар охири рӯёи Дониёл чор бор оварда шудааст. Ду бор он ҳамчун «рӯё» тарҷума шудааст, ва ду бор ҳамчун «зоҳир». Бори аввал, ки Дониёл ин калимаро дар ояти якум ба кор мебарад, ӯ муайян месозад, ки «рӯё»-ро фаҳмидааст, аммо се ишораи дигари он Дониёлро ҳамчун касе нишон медиҳанд, ки ҳуди рӯёро таҷриба мекунад. Дар ояти шашум, чеҳраи Масех «мисли ‘зоҳири’ барқ» буд.

Ва дар рӯзи бисту чоруми моҳи аввал, ҳангоме ки ман дар канори дарёи бузург, яъне Хиддекел, будам, чашмони худро боло бардошта, назар кардам, ва инак, марде дар катон либос пӯшида, ки миёнаш бо тиллоӣ ноб аз Ўфоз баста шуда буд. Баданаш низ мисли забарҷад буд, ва рӯяш ҳамчун намуди барқ, ва чашмонаш мисли чароғҳои оташ, ва бозувонаш ва пойҳояш ба ранг мисли миси сайқалёфта, ва овози суҳанонаш мисли овози анбӯҳи бузург буд. Ва ман, Дониёл, танҳо ин рӯёро дидам; зеро мардоне ки бо ман буданд, рӯёро надиданд; вале ларзаи азиме бар онҳо афтод, ба тавре ки гурехта, худро пинҳон карданд. Бинобар ин ман танҳо мондам ва ин рӯёи азимро дидам, ва дар ман ҳеҷ қуввате намонд; зеро ҳусни ман дар ман ба фасод табдил ёфт, ва ман ҳеҷ қувватеро нигоҳ дошта натавонистам. Дониёл 10:4–8.

Боз як вожаи ибронӣ ҳаст, ки ҳамчун «рӯё» тарҷума шудааст, ки пас аз он ки баъзе хусусиятҳои вожаи ибронии «march»-ро баён кунем, ба он хоҳем пардохт. Дар оятҳои пешин, вожаи «arrangance» ҳамон вожаи ибронии «march» аст. Ҳамин вожа дар ояти шонздаҳум ҳамчун «рӯё» тарҷума шудааст. Дар ояти шонздаҳум, рӯёи Масех Дониёлро андуҳгин сохтааст.

Ва инак, шахсе монанди сурати фарзандони одаимизод лабҳоямро ламс кард; он гоҳ даҳонамро кушодам ва суҳан ронда, ба он ки пеши ман меистод, гуфтам: Эй хоҷаи ман, аз боиси ин рӯё дардҳоям бар ман рӯй овардааст, ва қуввате дар худ нигоҳ надоштаам. Дониёл 10:16.

Калимаи ибрие, ки ба шакли «ғамҳо» тарҷума шудааст, маънои лӯла дорад, ва «рӯё»-и зуҳури Масех, ки Дониёл дар он оят дид, ба лӯлае гашт. «Лӯла» дар нубувват нуқтаи гардишро ифода мекунад.

«Аз таърихи гузашта бояд дарсҳо омӯхта шаванд; ва таваҷҷуҳ ба инҳо ҷалб карда мешавад, то ҳама дарк намоянд, ки Худо ҳоло ҳам бо ҳамон усулҳои амал мекунад, ки ҳамеша карда буд. Дастӣ ӯ дар қори ӯ ва дар миёни халқҳо ҳоло низ дида мешавад, айнан ҳамон тавре ки аз замоне ки Инҷил бори нахуст ба Одам дар Адам мавъиза карда шуд, ҳамеша дида мешуд.

«Дар таърихи халқҳо ва калисо даврҳои ҳастанд, ки нуқтаҳои ғардиш мебошанд. Дар иноти тадбиромези Худо, ҳангоме ки ин бӯхронҳои гуногун фаро мебаранд, нуре барои он замон ато карда мешавад. Агар он пазируфта шавад, пешрафти рӯҳонӣ ба амал меояд; агар рад карда шавад, таназзули рӯҳонӣ ва шикасти қомил дар пай меоянд. Худованд дар Қаломи Худ қори ҳамлаваронаи Инҷилро, чунон ки он дар гузашта пеш бурда шудааст ва дар оянда низ, то ба муноқишаи хотимаӣ, пеш бурда хоҳад шуд, ошкор намудааст, дар он вақт ки нерӯҳои шайтонӣ охири ҳаракати шигифтангези худро ба амал хоҳанд овард». Bible Echo, August 26, 1895.

Ояти шонздаҳум нуқтаи ғардиш дар таърихеро, ки Белтешассар намояндагӣ мекунад, ифода менамояд. Ин барои ҳам шоҳи ҷумҳуриявӣ (миллат) ва ҳам шоҳи протестантӣ (қалисо) нуқтаи ғардиш аст. Он бӯхронро ифода мекунад ва ҳамчунин он нуқтаеро нишон медиҳад, ки барои он таърих нури махсус дода мешавад. Нуқтаи ғардиш барои Дониёл вақте фаро расид, ки Дониёл бори дуюм аз се бор «даст расонида шуд». Ба Дониёл се бор даст расонида мешуд, ва дафъаи дуюме ки ба ӯ даст расонида шуд, барои Дониёл нуқтаи ғардиш буд, ва он нуқтаи ғардиш дуюмин аз се боре буд, ки Дониёл рӯёи «тағҳ»-ро дид.

Ва инак, қасе монанди сурати фарзандони одамизод лабони маро ламс кард; он гоҳ ман даҳони худро қушода, суҳан рондам ва ба он қасе ки пеши ман меистод, гуфтам: эй оғоям, аз ин рӯё дардҳоям бар ман бозгаштанд, ва ман ҳеҷ қуввате дар худ нигоҳ надоштаам. Дониёл 10:16.

Ба зудӣ ба ин се ламс мурочиат хоҳем кард. Нахустин бор аз чор боре ки қалимаи «тағҳ»-ро Дониёл ба қор мебарад, шаҳодати ӯ буд, ки рӯёро фаҳмидааст; ва се ишораи охири таҷрибаи ӯро муайян месозанд, вақте ки ӯ воқеан он зоҳиршавиро дид. Бори сеюм, ки ӯ рӯёи он зоҳиршавиро муайян мекунад, ояти ҳаҷдаҳум аст, ки дар он ҷо ӯ бори сеюм ламс карда мешавад.

Пас шахсе дигаре, ки ба назар чун одамизод буд, омада, ба ман даст расонд ва маро қувват бахшид. Дониёл 10:18.

Ҳангоми ламси дуюм, дар ояти шонздаҳум, ки ин дувумин ишора ба рӯёи «тағҳ» аст, қуввати ӯ аз байн меравад; аммо ҳангоми ламси сеюм, қуввати ӯ барқарор мебарояд. Дар оятҳои даҳ, шонздаҳ ва ҳаҷдаҳ Дониёл ламс карда мешавад. Дар ояти шашум, Дониёл зоҳири Масеҳро мебинад, ва сипас Қабраилро; ва дар ояти даҳум, Қабраил бори аввал Дониёлро ламс мекунад.

Пас ман қашмони худро боло бардоштам ва нигаристам, ва инак, марде буд, либосаш аз қатон, ва қамараш бо тиллои софи ӯфоз баста шуда буд. Бадани ӯ низ мисли қабарҷад буд, ва рӯяш монанди намуди барқ, ва қашмонаш чун қароғҳои оташ, ва бозувонаш ва

пойҳояш ба ранги биринчи сайқалёфта монанд буданд, ва овози суханонаш мисли овози издиҳом буд. Ва ман, Дониёл, танҳо ин рӯёро дидам; зеро мардоне ки бо ман буданд, рӯёро надиданд; вале ларзаи азиме бар онҳо афтод, ба тавре ки гурехта, худро пинҳон карданд. Бинобар ин ман танҳо мондам, ва ин рӯёи азимро дидам, ва дар ман ҳеҷ қуввате намонд; зеро ҳусни ман дар ман ба фасод табдил ёфт, ва ман ҳеҷ қувватеро нигоҳ надоштам.

Вале овози суханони ўро шунидам; ва чун овози суханони ўро шунидам, рӯям бар замин афтода, ба хоби амиқ фурӯ рафтам. Ва инак, дасте ба ман расид ва маро бар зонуҳоям ва бар кафи дастҳоям бардошт. Ва ў ба ман гуфт: «Эй Дониёл, марди бисёр маҳбуб, суханонеро, ки ба ту мегӯям, бифаҳм, ва рост биист; зеро акнун ман назди ту фиристода шудаам». Ва ҳангоме ки ин суханро ба ман гуфт, ман ларзон ба по хестам. Пас ў ба ман гуфт: «Натарс, эй Дониёл; зеро аз рӯзи аввале ки дили худро ба фаҳмидан ва ба фурӯтан сохтани худ пеши Худои худ ниҳодӣ, суханони ту шунида шуданд, ва ман барои суханони ту омадаам. Аммо мирони салтанати Форс бисту як рӯз ба ман муқовимат кард; вале инак, Микоил, яке аз мирони сарвар, омад, то ба ман ёр расонад; ва ман дар он ҷо назди подшоҳони Форс мондам. Ва акнун омадаам, то ба ту бифаҳмонам, ки дар айёми охир ба қавми ту чӣ воқеъ хоҳад шуд; зеро ин рӯё ҳанӯз барои рӯзҳои бисёр аст». Дониёл 10:5–14.

Сипас дар ояти шонздаҳум, ҳангоме ки рӯёи Масеҳро мебинад, Дониёл бори дуюм ламс карда мешавад.

Ва ҳангоме ки ў чунин суханонро ба ман гуфт, ман рӯи худро сӯи замин ниҳодам ва гунг шудам. Ва инак, шахсе монанди шабоҳати писарони одам лабҳои маро ламс кард; он гоҳ даҳонамро кушодам ва сухан гуфтам ва ба он ки пеши ман меистод, гуфтам: Эй хоҷаи ман, аз ин рӯё дардҳои ман бар ман баргаштанд, ва қуввате дар ман намонд. Зеро чӣ гуна бандаи ин хоҷаи ман метавонад бо ин хоҷаи ман сухан гӯяд? Зеро дар ҳаққи ман, дарҳол ҳеҷ қуввате дар ман намонд, ва нафасе низ дар ман боқӣ намонд. Дониёл 10:15–17.

Сипас Дониёл бори сеюм ламс карда мешавад, ҳангоми зоҳир шудани Ҷабраил, на Масеҳ.

Сипас боз касе мисли сурати одам омада, ба ман даст расонд ва маро қувват бахшид, Ва гуфт: «Эй марди бисёр маҳбуб, матарс; осоиш бар ту бод; қавӣ бош, оре, қавӣ бош». Ва ҳангоме ки ў ба ман сухан гуфт, ман қувват ёфтам ва гуфтам: «Бигзор оғоям сухан гӯяд; зеро ту маро қувват бахшидӣ». Пас ў гуфт: «Оё медонӣ, ки барои чӣ назди ту омадаам? Ва акнун бармегардам, то бо мири Форс чанг намоям; ва чун берун равам, инак, мири Юнон хоҳад омад. Аммо ман он чиро, ки дар китоби ростӣ навишта шудааст, ба ту нишон хоҳам дод; ва дар ин корҳо ҳеҷ касе нест, ки бо ман устувор биистад, ҷуз Микоил, мири шумо». Дониёл 10:18–21.

Дониёл се бор ламс карда мешавад, ва бори якум ва сеюм ўро фаришта Ҷабраил ламс мекунад. Бори дуюм, ки ў ламс карда мешавад, ин аз ҷониби Масеҳ аст. Дониёл як калимаи ҳамон иброниро чор бор ба кор бурд, аммо дар нахустини ин чор маврид, дар ояти якум, ў баён мекард, ки «рӯё»-ро фаҳмидааст. Фаҳмидани як ҳақиқат муҳим аст, аммо он бо аз сар

гузаронидани он ҳақиқат яксон нест, чунон ки дар се мавриди дигараш чунин кард.

Вақте ки рӯзҳои мотами Дониёл ба анҷом расиданд, ба ӯ озмоиши рӯё ато гардид, ки онро пеш аз анҷом ёфтани рӯзҳои мотамаш дарк карда буд. Ин озмоиш аз се марҳала иборат аст, ки бо се ламс ифода шудаанд. Ламси аввал ва охиронро Ҷабраил ба амал овард, ва ламси миёнаро Масеҳ. Ламси аввал ва охирон ҳарфҳои аввал ва охирини алифбои ибронӣ буданд. Дар он марҳалаи дуюм, Дониёл ҳолати худро ҳамчун гуноҳкори исёнгар дар нисбати Худованди худ мешиносад, ва бинобар ин ламси миёна исёнро ифода мекунад, чунон ки бо ҳарфи сздаҳуми алифбои ибронӣ ифода шудааст.

«Аммо Петрус акнун ба қайқҳо ё ба боре, ки дар онҳо буд, эътинос надошт. Ин мӯъҷиза, бештар аз ҳар мӯъҷизаи дигаре, ки ӯ то он вақт дида буд, барои ӯ зуҳури қудрати илоҳӣ буд. Дар Исо ӯ Он Касеро дид, ки тамоми табиатро зери тасарруфи Худ нигоҳ медошт. Ҳузури илоҳият нопокии худро бар ӯ ошкор сохт. Муҳаббат ба Устодаш, шарм аз беимонии худ, сипос барои фурутанӣ Масеҳ ва, болотар аз ҳама, эҳсоси нопокии худ дар ҳузури покии беинтиҳо ӯро фаро гирифт. Ҳангоме ки ҳамроҳонаш мундариҷаи тӯрро мустаҳкам мекарданд, Петрус назди пойҳои Начотдиҳанда афтада, нидо кард: “Аз ман дур шав; зеро ман марди гуноҳкорам, эй Худованд.”»

«Ҳамон ҳузури муқаддасияти илоҳӣ буд, ки набӣ Дониёлро водор сохт, то назди фариштаи Худо чун мурдае биафтад. Ӯ гуфт: “Зебоии ман дар ман ба фасод табдил ёфт, ва ман ҳеҷ қуввате нигоҳ надоштам.” Пас, вақте ки Ишаё ҷалоли Худовандро дид, нидо кард: “Вой бар ман! зеро ки ман ҳалок шудаам; чунки ман марди лабони нопок ҳастам, ва дар миёни қавме сокинам, ки лабони нопок доранд: зеро чашмони ман Подшоҳ, Худованди лашкарҳоро дидааст.” Дониёл 10:8; Ишаё 6:5. Инсоният, бо ҳамаи заъф ва гуноҳи худ, дар муқобили қамоли илоҳият гузошта шуд, ва ӯ худро қамилан нотавон ва номуқаддас эҳсос кард. Ҳамин тавр бо ҳамаи онҳое низ будааст, ки ба онҳо дидани бузургӣ ва ҷалоли Худо ато гардидааст.»

«Петрус нидо кард: “Аз ман дур шав; зеро ки ман марди гуноҳкорам”; вале ӯ ба пойҳои Исо часпид, зеро эҳсос мекард, ки наметавонад аз Ӯ ҷудо гардад. Начотдиҳанда ҷавоб дод: “Натарс; аз ин пас одамонро сайд хоҳӣ кард.” Пас аз он ки Ишаё қудсияти Худо ва носазовории худро дида буд, ба ӯ паёми илоҳӣ вогузор карда шуд. Ва пас аз он ки Петрус ба инқори худ ва вобастагӣ аз қудрати илоҳӣ раҳнамун гардид, ӯ даъватро ба қори худ барои Масеҳ қабул кард». The Desire of Ages, 246.

Рӯёи «тагеһ» рӯёи зуҳури Масеҳ аст, аммо фариштаи Ҷабраил бо маротибаи дуюм ва чоруми истифодаи ин вожа аз ҷониби Дониёл муаррифӣ мегардад. Бори аввал ин баёнест, ки Белтешатсар рӯёро фаҳмид, аммо се бори охир таҷассумгари онанд, ки Дониёл рӯёро таҷриба мекунад. Дар ҳар се мавриде ки Дониёл рӯёро таҷриба мекунад, ӯ ҳамчунин ламс карда мешавад.

Бори аввале ки ӯро Ҷабраил ламс кард, пас аз он буд, ки ӯ зуҳури Масеҳи ҷалолёфтаро дида буд, ва он таҷриба ӯро дар «хоби амиқ бар рӯям, ва рӯям сӯйи замин» гузошт. Он рӯё ҷудой ба вучуд овард, зеро онҳое ки бо ӯ буданд, «рӯёро надиданд; вале ларзиши бузурге бар онҳо афтод, ба тавре ки гурехтанд, то худро пинҳон кунанд». Дар ноумедии аввал, Ирмиё

«танҳо нишаст, ба сабаби дасти Худо», ва дар Белтешассар «ҳеч қуввате боқӣ намонд», «зеро» «зебоияш дар ӯ ба фасод табдил ёфт, ва» ӯ «ҳеч қуввате нигоҳ надошт».

Ҳамин ки Ҷабраил ӯро бори аввал ламс кард, баъд Ҷабраил Дониёлро бар зонуҳо ва кафи дастонаш нишонд. Сипас ба Дониёл фармуд, ки суҳанонеро, ки ӯ мегуфт, бифаҳмад ва барҳезад; ва ӯ чунин кард, ҳарчанд меларзид. Он гоҳ Ҷабраил ба Дониёл шарҳи он чи дар давоми бисту як рӯзи мотами Дониёл рух дода буд, пешниҳод намуд. Ӯ баён кард, ки пас аз он ки бисту як рӯз бо подшоҳони Форс мубориза бурд, Микоил аз осмон фуруд омад, то ба чанг дарояд, ва баъд Ҷабраил омад, то ба дуоҳои Дониёл ҷавоб диҳад ва ба Дониёл фаҳмонад, ки «дар айёми охир ба қавми ту чӣ воқеъ хоҳад шуд». Вақте ки Микоил аз осмон фуруд омад, Ҷабраил фиристода шуд, то айёми охирро ба Дониёл фаҳмонад.

Шарҳи Ҷабраил ба Дониёл дар поёни бисту як рӯзи мотам дода шуд, ки он, дар татбиқи «сатр бар сатр»-и боби ёздаҳуми Ваҳй, замонеро ифода мекунад, ки Ҳизқиёл дар боби сию ҳафт ду бор фармуда мешавад, ки ба устухонҳои мурда нубувват кунад, то ду пайғамбарро аз қабрҳояшон барҳезонад. Ин ҳангоме рух медиҳад, ки Микоил аз осмон фуруд меояд ва ҷисми Мусоро эҳё мекунад, дар ҳоле ки дар китоби Яҳудо аз муомила кардан бо Шайтон худдорӣ менамояд. Дониёл пас аз он ки Ҷабраил ба ӯ шарҳи умумии рӯзҳои мотамро дод, ҳанӯз боз ду дафъаи дигар ламс карда хоҳад шуд.

Пас аз он ки Ҷабраил ба анҷом расонд, Дониёл «рӯи худро сӯи замин ниҳод, ва гунг шуд», ва баъд ҳуди Масеҳ «лабҳои» Дониёлро «ламс кард», ва он гоҳ Дониёл «даҳони» худро «кушод, ва суҳан ронд, ва ба он ки пеши ман меистод, гуфт: Эй оғои ман, ба сабаби рӯё дардҳоям бар ман баргаштааст, ва ман ҳеч қуввате нигоҳ надоштаам. Зеро чӣ гуна метавонад бандаи ин оғои ман бо ин оғои ман суҳан гӯяд? зеро, дар бораи ман, дарҳол ҳеч қуввате дар ман намонд, ва ҳатто нафасе дар ман боқӣ намонда буд.»

Таҷрибаи дидан ва суҳан гуфтан бо Масеҳ Дониёлро то ба ҳок фурутан месозад. Ӯ гунг шуд, ва чунин мемонд, агар Масеҳ лабонашро намерасонд, чунон ки лабони Ишаъёро ангишти аз қурбонгоҳ гирифта ламс карда буд.

Мо ин таҳқиқотро дар мақолаи навбатӣ идома хоҳем дод.

«Ҳангоме ки Ишаъё ин ваҳйи ҷалол ва азамат-и Худованди худро дид, ӯ аз эҳсоси покӣ ва қудсияти Худо саропо фаро гирифта шуд. Чӣ басо тез буд тафовути миёни камоли бемисли Офаридгори ӯ ва роҳи гуноҳолуди ононе ки ӯ низ бо онҳо дер боз дар шумори қавми баргузидаи Исроил ва Яҳудо қарор дошт! “Вой бар ман!” — нидо кард ӯ; “зеро ҳалок шудаам; чунки ман марде ҳастам лабони нопок дошта, ва дар миёни қавме сокинам, ки лабони нопок доранд; зеро ҷашмони ман Подшоҳро, Худованди лашкарҳоро, дидаанд.” Ояти 5. Гӯё дар нури комили ҳузури илоҳӣ дар дохили муқаддастарин макон истода, ӯ дарк кард, ки агар ба нокомилӣ ва нотавонии худ воғузошта шавад, тамоман қодир нахоҳад буд рисолатеро, ки ба он даъват гардида буд, ба анҷом расонад. Аммо яке аз серафим фиристода шуд, то ӯро аз изтиробаш раҳой бахшад ва барои рисолати бузургаш омода созад. Пораи ангишти зинда аз қурбонгоҳ бар лабони ӯ ниҳода шуд, бо ин суҳанон: “Инак, ин ба лабони ту расид; ва маъсияти ту дур

карда шуд, ва гуноҳи ту пок карда шуд.” Сипас овози Худо шунида шуд, ки мегуфт: “Киро бифиристам, ва кӣ барои Мо хоҳад рафт?” ва Ишаъё ҷавоб дод: “Инак, ман хозирам; маро бифирист.” Оятҳои 7, 8.»

«Меҳмони осмонӣ ба паёмовари мунтазир фармуд: “Бирав ва ба ин қавм бигӯ: Шумо бишнавед, вале нафаҳмед; ва бубинед, вале дарк накунед. Дили ин қавмро фарбеҳ гардон, ва гӯшҳои онҳоро гарон кун, ва чашмҳои онҳоро бибанд; мабодо бо чашмҳои худ бубинанд, ва бо гӯшҳои худ бишнаванд, ва бо дили худ бифаҳманд, ва бозгарданд, ва шифо ёбанд.” Оятҳои 9, 10.»

Вазифаи пайғамбар равшан буд; ӯ бояд овози худро бар зидди бадихои ҳукмрон ба нишони эътироз баланд мекард. Аммо ӯ метарсид, ки ин корро бе ғон қафолати умед ба дӯш гирад. «Худовандо, то кай?» — пурсид ӯ. Ояти 11. Оё ҳеҷ яке аз қавми баргузидаи Ту ҳаргиз намефаҳманд ва тавба намекунанд ва шифо намеёбанд?

«Бори чонаш ба хотири Яҳудои гумроҳ набояд беҳуда бардошта шавад. Рисолати ӯ набояд тамоман бенатиҷа бошад. Аммо шароратҳое, ки дар тӯли наслҳои бисёр афзун шуда буданд, наметавонистанд дар айёми ӯ бардошта шаванд. Дар тамоми умри худ ӯ бояд омӯзгори пурсабру далер бошад — на танҳо пайғамбари ҳалокат, балки ҳамчунин пайғамбари умед. Вақте ки мақсади илоҳӣ ниҳоятан ба анҷом мерасид, самари комили кӯшишҳои ӯ ва меҳнатҳои ҳамаи фиристодагони амин. Худо ошкор мегашт. Боқимондае бояд наҷот меёфт. Барои он ки ин ба амал ояд, паёмҳои огоҳӣ ва илтиҷо бояд ба он халқи осӣ расонда мешуданд, чунонки Худованд эълон дошт: “То он даме ки шаҳрҳо бе сокин хароб гарданд, Ва хонаҳо бе одам, Ва замин тамоман вайрон шавад, Ва Худованд одамонро ба дур барад, Ва дар миёни замин таркшавии бузурге ба вучуд ояд.” Ояти 11, 12.»

«Доварӣҳои вазнине, ки бояд бар сари тавбанокардагону саркашон фуруд меомаданд,—чанг, ғурбат, зулм, аз даст додани қудрат ва эътибор миёни халқҳо,—ҳамаи ин бояд меомад, то онҳое ки дар онҳо дасти Худои ранҷидаро мешинохтанд, ба тавба оварда шаванд. Даҳ қабилаи подшоҳии шимолӣ ба зудӣ бояд миёни халқҳо пароканда мегаштанд ва шаҳрҳояшон вайрону хароб мемонд; лашкарҳои харобкунандаи халқҳои душман бояд боз ва боз бар замини онҳо мегузаштанд; ҳатто Ерусалим низ ниҳоят фуру меафтод, ва Яҳудо ба асирӣ бурда мешуд; бо вучуди ин, Замини Мавҷуд набояд то абад комилан таркшуда боқӣ мемонд. Тасаллие, ки фиристодаи осмонӣ ба Ишаъё дод, чунин буд: “Дар он даҳяк хоҳад буд, Ва он боз хоҳад гашт, ва хӯрда хоҳад шуд: Мисли бути теребинт ва мисли дуб, Ки моддаи вучудашон дар онҳо мемонад, ҳангоме ки баргҳояшон мерезад: Ҳамин тавр насли муқаддас моддаи вучуди он хоҳад буд.” Ояти 13.»

«Ин қафолати иҷроӣ ниҳони мақсади Худо ба дили Ишаъё часорат бахшид. Чӣ бошад, агар қудратҳои заминӣ бар зидди Яҳудо саф орошта бошанд? Чӣ бошад, агар фиристодаи Худованд бо муҳолифат ва муқовимат рӯ ба рӯ гардад? Ишаъё Подшоҳро, Худованди лашкарҳоро, дида буд; ӯ суруди серафимонро шунида буд: “Тамоми замин аз ҷалоли Ӯ пур аст;” ӯ ваъда дошт, ки паёмҳои Яхува ба Яҳудои муртад бо қудрати маҳкумкунандаи Рӯҳулқудс ҳамроҳ хоҳанд буд; ва пайғамбар барои кори пеши рӯяш қувват гирифта буд.

Ояти 3. Дар тӯли рисолати тӯлонӣ ва пурмашаққати худ ӯ хотираи ин рӯъёро ҳамроҳи худ нигоҳ медошт. Дар давоми шаст сол ӯ бештар аз он ӯ пеши банӣ-Яҳудо ҳамчун пайғамбари умед меистод ва дар пешгӯиҳои худ дар бораи пирӯзии ояндаи калисо часуртару часуртар мегардид». Анбиё ва Подшоҳон, 307–310.